

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 11Co/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119208068
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr Eva Vékonyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3119208068.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Vékonyovej a členiek senátu JUDr. Aleny Radičovej a JUDr. Ivety Záleskej, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. E. A. XX/X, XXX XX F. G., právne zastúpeného: poruban advokáti s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Jilemnického 2/532, 911 01 Trenčín, IČO: 50 818 473, proti žalovanému: H. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXXX, XXX XX J. J., právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Jozef Kováčik, s.r.o., so sídlom Horný Šianec 3137, 911 01 Trenčín, IČO: 47 251 913, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 14. marca 2023, č. k. 24C/43/2019-220, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný **m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil § 3 ods. 1, § 124, § 126 ods. 1, § 129 ods. 1 a 2, § 130 ods. 1, § 134 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka a § 137 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou podanou dňa 26.09.2019 po úprave žalobného návrhu domáhal rozhodnutia, ktorým by súd určil, že je vlastníkom podielu X/XXX-XX k parcele C-KN, parc. č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 514 m² nachádzajúcej sa v k. ú. G. evidovanej na LV č. XXX a súčasne určenia, že E. B., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX bol ku dňu svojej smrti vlastníkom v podiele 1/2 podielov X/XX-XX a XX/XXX-XX k parcele C-KN, parc. č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 514 m² nachádzajúcej sa v k. ú. G. evidovanej na LV č. XXX. V podanej žalobe žalobca odôvodnil svoj nárok tým, že súčasná parcela C-KN č. XXX zodpovedá časti pozemkovoknižnej parc. č. XX vedenej v pozemkovej knihe v záp. č. XXX, kde bola vedená ako dom č. XXX a dvor spoločný s domom č. XXX, a v pozemkovoknižnej vložke č. XXX ako dom č. XXX, dvor spoločný s domom XXX. Uviedol, že jeho právni predchodcovia sú K. B., L. L., ktorá bola vlastníčkou parc. č. XX v podiele XX/XX-XX (por. č. 3) a X/XX –ín (por. č. 8), ktorý podiel zdedili na základe uznesenia Štátneho notárstva v Trenčíne D XX/XX z XX.X.XXXX synovia E. B. a M. B., každý v 1-ici. Jeho právny predchodca E. B. bol vlastníkom parc. č. XX v podiele X/XX-XX (por. č. 9d). Na základe rozhodnutia Štátneho notárstva v Trenčíne z 28.07.1964, sp. zn. D XXX/XX, žalobca zdedil tento podiel v 1/7. Po otcovi E. B. však nezdedil tie podiely, ktoré jeho právny predchodca zdedil po svojej matke K. L.. Žalobca predložil listinu „Odpoveď Okresného úradu Trenčín, odbor katastrálny zo dňa 16.05.2019, z ktorej vyplýva, že pri zápise vlastníckeho práva v prospech A. G. (právnej predchodkyne žalovaného), boli na parcele C-KN č. XXX doplnení ďalší spoluvlastníci z pozemkovej knihy vl. č. XXX, pričom žalobca, resp. jeho právni predchodcovia, boli opomenutí.

3. Žaloba bola pôvodne podaná proti žalovanému, ako aj A. N.. Vzhľadom na to, že sa v priebehu konania stal žalovaný výlučným vlastníkom spornej nehnuteľnosti a súd uznesením č. k. 24C/43/2019-76 zo dňa 03.02.2021 pripustil, aby do konania na miesto žalovaného 1) vstúpil žalovaný 2). Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť jednak z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na takomto určení a súčasne trval na tom, že jeho právni predchodcovia, A. G. a A. N., boli spoluvlastníkmi spornej nehnuteľnosti. Svoje spoluvlastnícke podiely nadobudli vydržaním, a v čase, keď ich od nich kupoval, boli ako spoluvlastníci aj vedení v katastrí nehnuteľností. Žalobca ich spoluvlastnícke právo nespochybňoval, v minulosti v osobnom rozhovore so žalovaným uviedol, že p. G. a p. N. sú zapísaní ako podieloví spoluvlastníci, pretože vlastníctvo vydržali s tým, že žalobca uviedol, že on nie je vlastníkom tohto pozemku a prístup na svoje nehnuteľnosti má vyriešený vecným bremenom – právom prejazdu a prechodu cez pozemok C KN č. XXX.

4. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie tak, ako je uvedené v odstavci 12 jeho rozsudku a dospel k záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne.

5. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí uviedol, že v druhej časti žaloby sa žalobca domáhal určenia, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po jeho právnom predchodcovi. Konštatoval, že takáto žaloba je rozhodovacou praxou súdov považovaná za prípustný prostriedok riešenia sporov o tom, či určitá vec (právo) patrí do dedičstva (uznesenia Najvyššieho súdu SR z 28. septembra 2006 sp. zn. 3 Cdo 178/2006). V danom prípade naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný, nakoľko rozhodnutím súdu v tejto veci sa postavenie žalobcu ako dediča vyjasní, keď zaradenie nehnuteľnosti v dedičskom konaní nebolo z dôvodu spornosti možné a týmto rozhodnutím sa vyrieši otázka, či patrila alebo nepatrila do dedičstva po poručiťelovi v čase jeho smrti. V tejto časti žaloby sa súd prvej inštancie zaoberal aj základnou podmienkou konania, a to otázkou vecnej legitímácie strán sporu. Konštatoval, že pri určení, že určitá vec (v danom prípade nehnuteľnosť) patrí do dedičstva po poručiťelovi, je podmienka vecnej legitímácie strán sporu splnená vtedy, keď stranami sporu v tomto sporovom konaní sú všetci dedičia. Uvedené vyplýva aj z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý už viackrát konštatoval, že „ak zanechal poručiťel viac dedičov, sú až do právoplatného rozhodnutia súdu považovaní za vlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva“. Žalobca pritom v písomnom podaní zo dňa 26.09.2022 na výzvu súdu oznámil, že nie je jediným dedičom po E. B. a ďalšími žijúcimi dedičmi sú A. B. a O. B.. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca označil ako stranu sporu z okruhu potenciálnych dedičov napriek uskutočnenému predbežnému právnomu posúdeniu súdu z dedičov jedine sám seba, súd prvej inštancie dospel k záveru, že v tomto konaní nie je splnená podmienka vecnej legitímácie žalobcu, a preto túto časť žaloby zamietol.

6. Po preskúmaní žaloby o určenie vlastníckeho práva žalobcu k nehnuteľnosti - parcele C-KN č. XXX pre k. ú. G. a po vykonaní dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, pričom súd prvej inštancie v prvom rade skúmal prípustnosť žaloby v časti o určenie vlastníckeho práva. Konštatoval, že pre existenciu naliehavého právneho záujmu je nevyhnutné, aby rozhodnutie súdu bolo spôsobilé ovplyvniť právne postavenie žalobcu alebo toto postavenie aspoň ustáliť. Naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení vlastníckeho práva žalobcu v zmysle § 137 písm. c) CSP bol podľa súdu daný. Uviedol, že v prípade vyhovenia žaloby by bol rozsudok podkladom pre zápis do katastra nehnuteľností, čím dôjde k zmene právneho postavenia žalobcu.

7. Pokiaľ ide o dôvodnosť tejto žaloby, tak konštatoval, že žalobca sa domáha určenia vlastníckeho práva k pozemku parc. D. P. XXX pre k. ú. G. na základe toho, že bol opomenutý pri zápise vlastníckeho práva, pričom vlastnícke právo v podiele 1/7 nadobudol na základe dedičského rozhodnutia Štátneho notárstva v Trenčíne pod sp. zn. D XXX/XX zo dňa 28.07.1964 po svojom otcovi E. B., zomr. XX.XX.XXXX, ktorý bol podielovým spoluvlastníkom predmetnej nehnuteľnosti v podiele X/XX. Žalobca pri podaní žaloby vychádzal aj z odpovede Okresného úradu Trenčín, katastrálny odbor zo dňa 16.05.2019, v ktorom úrad uviedol, že vlastnícke právo k parcele C-KN č. XXX evidované na LV č. XXX nebolo uzavreté ako celok. Listinou R XXX/XX boli doplnení spoluvlastníci zo zápisnice č. XXX, pričom zrejme došlo k opomenutiu vlastníkov zo záp. č. XXX, na ktorom mal figurovať aj otec žalobcu neb. E. B.. Súd mal z vykonaného dokazovania preukázané, že parc. č. XX - spoločný dvor (s domom 10/a a 10/b) pre k. ú. G. mala výmeru 2.403 m², bola evidovaná v pkn vložke č. XXX a XXX a podľa identifikácie parcel č. XXX-XX-XXX-XXXX-XX zo dňa 05.06.1989 a č. j. XXXX/XX zo dňa 06.10.1997

bola rozdelená na parcely č. XXX - zastavaná plocha a súp. č. XXXX, XXX
- spoločný dvor o výmere 514 m², XXX - iná stavba, XXX - záhrada, XXX - dvor. Ako
držiteľ všetkých parciel bol uvedený M. B. s manželkou H., L. I., bytom XXXX. Ako vyplýva z výpisov z
pozemkových kníh záp. č. XXX a záp. č. XXX pre k. ú. G. (ku dňu 03.10.1997, ku dňu 18.05.1989 a ku
dňu 01.10.1999), tieto pozemkové zápisy boli uzavreté podľa R I XXX/XXXX. Táto skutočnosť vyplývala
aj z výpisu z č. I. 107 spisu. Oboznámením predmetnej listiny evidovanej pod R Q. XXX/XXXX, a to
notárskej zápisnice N XXX/XX, Nz XXX/XX zo dňa 20.04.1977 mal súd za zistené, že dňa 15.04.1977
H. K., nar. XX.XX.XXXX, H. B., L. I., nar. XX.XX.XXXX a M. B., nar. XX.XX.XXXX čestne vyhlásili, že
ako spoluvlastníci nehnuteľností v k. ú. G., zapísaných v záp. č. XXX, parc. č. XX pod B
XX E., N., zapísané ešte na H. K. a manželku E., L. K., ktoré H. K. nadobudol na základe právoplatného
dedičského rozhodnutia D XXXX/XX, D XXXXX/XX v 1/2 a pod B XXX, XXX O. X/X na manželov B.,
a zapísané v záp. č. XXX, parc. č. taktiež XX, ktorá im patrí na základe dedičstva po otcovi a
matke a starej rodinnej deľbe, čestne prehlásili, že zbytok parcely č. XX (bez časti o výmere 250 m²,
ktorú previedli na rodinu Čiernu podľa zámennej zmluvy) je ich vlastníctvom, čo aj v prírode
vydelene užívajú.

8. Súd mal za to, že z uvedenej listiny z roku 1977 vyplýva, že medzi rodinami K. a B. došlo k rodinnej
deľbe, ktorou bolo určené, že parc. č. XX evidovanú v zápise č. XXX a XXX užívajú H. K. s
manželkou a M. B. s manželkou, čo vyplývalo aj z vyššie spomínanej identifikácie parciel,
kde boli ako držiteľia (už parcely č. XXX) vedení M. B. s manželkou. Týmto zápisom o rodinnej deľbe
spoločného dvora (parc. č. XX) boli aj uzavreté predmetné pozemnoknižné vložky č. XXX a č. XXX.
Súd prvej inštancie bol toho názoru, že týmto čestným prehlásením účastníci prehlásenia len deklarovali
starú rodinnú deľbu pozemku, ktorú umožňovala skoršia právna úprava. Túto reálnu deľbu potvrdzovala
aj skutočnosť, že v dedičskom rozhodnutí Štátneho notárstva v Trenčíne pod sp. zn. D XXX/XX zo dňa
28.07.1964 po nebohom E. B., zomr. XX.XX.XXXX, bola predmetom dedičstva iba polovica starého
domu a nového domu. Ako predmet dedičstva nebol uvedený aj spoločný dvor, a preto
nemožno z tohto titulu určiť vlastnícke právo žalobcu k predmetnému pozemku parc. č. XXX. Na základe
uvedených skutočností súd uzavrel, že medzi vlastníkami spoločného dvora došlo k rodinnej reálnej deľbe
spoločného dvora, ktorá skutočnosť bola čestne prehlásená ich užívateľmi a zaevidovaná v katastri
nehnuteľností pod R I XXX/XXXX, a preto nedošlo k opomenutiu vlastníkov parc. č. XX (v súčasnosti
časti - parcely č. XXX) pri zápise na LV č. XXX (teraz LV č. XXX) pre k. ú. G. z
pozemnoknižnej vložky č. XXX. Iné skutočnosti súd prvej inštancie nemal preukázané.

9. Súd prvej inštancie konštatoval, že na návrh žalobcu zabezpečil jednotlivé rozhodnutia, ktoré boli
uvedené ako tituly nadobudnutia na predložených listoch vlastníctva. Žalobca sa k týmto
listinám konkrétne nevyjadril, svoje skutkové tvrdenia, že mal byť opomenutý pri zápise
do katastra nehnuteľností, neoprel o súdom zabezpečené listinné dôkazy, svoje tvrdenie počas konania
odvodzoval iba od odpovede Okresného úradu Trenčín, katastrálny odbor zo dňa 16.05.2019, ktorá však
nemohla byť v konaní kľúčovým dôkazom z dôvodu, že pracovníci úradu pri vyhotovovaní
správy nepreskúmali celú materiu týkajúcu sa histórie zápisov do katastra nehnuteľností. Týmto žalobca
neuniesol svoje dôkazné bremeno. Pri preukázaní vyššie uvedených skutočností by ani
v prípade určenia správneho okruhu strán sporu v časti žaloby o určenie, že pozemok parc. č. XXX pre
k. ú. G. v jednotlivých podieloch patrí do dedičstva po poručiteľovi E. B., nebola táto žaloba dôvodná.

10. V danej veci súd prvej inštancie prihliadol aj na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné
zvažovať všeobecné súvislosti kolízie základných práv a individuálne okolnosti konkrétneho prípadu.
Vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa
nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva. Aj v prípade, ak
by nebola preukázaná skutočnosť, že došlo k reálnej deľbe a žalobca, resp. jeho právni predchodcovia
neboli opomenutí pri zápise predmetnej nehnuteľnosti na list vlastníctva z pozemkovoknižného zápisu,
nemožno poskytnúť žalobcovi ochranu s poukazom na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom je
potrebné poskytnúť ochranu žalovanému ako nadobúdateľovi predmetnej nehnuteľnosti v dobrej viere
v zápis v katastri nehnuteľností.

11. Súd prvej inštancie ďalej skúmal splnenie jednotlivých predpokladov pre vydržanie vlastníckeho
práva k pozemku, ktorým je parcela C-KN č. XXX pre k. ú. G. (pôvodne časť parc. č. XX - spoločný
dvor) (ďalej aj sporná nehnuteľnosť). Z výsluchu žalobcu mal súd preukázané, že žalobca sa o to, že by
mohol byť podielovým vlastníkom spornej nehnuteľnosti začal zaujímať až v roku 2019, keď si vyžiadala

správu od Okresného úradu Trenčín, katastrálny odbor. Skutočnosť, že sa žalobca necítil byť vlastníkom (výlučným ani podielovým) spornej nehnuteľnosti, vyplýva aj z jeho správania, keď v roku 2010 inicioval súdne konanie o zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez pozemok parc. č. XXX, pričom sa nedomáhal určenia vlastníckeho práva. Zrejme až z dôvodu, že mu nepostačoval takto určený prechod, podal žalobu o určenie vlastníckeho práva. Sám žalobca potvrdil, že na tomto pozemku nič nevykonával, nekosil ho, ani iným spôsobom sa oň nestaral. Obrana žalovaného v konaní spočívala v tvrdení, že žalovanému svedčí k predmetnému pozemku vlastnícke právo z titulu vydržania. Žalovaný odôvodnil vydržanie pozemku jeho dobromyseľnou držbou, pričom odvodzoval svoje vydržanie aj od oprávnenej držby pozemku jeho právnymi predchodcami minimálne do roku 2019. Žalobca sa voči tomuto tvrdeniu žalovaného bránil tým, že obrana žalovaného založená na inštitúte vydržania bola prejavovaná v rozpore so zásadou sudcovskej koncentrácie. Súd prvej inštancie konštatoval, že toto tvrdenie žalobcu neobstojí. Žalovaný bol vo svojich vyjadreniach konzistentný, keď už vo vyjadrení k žalobe tvrdil skutočnosti nasvedčujúce vydržaniu, a to, že nadobudol pozemok v dobrej viere a zákonným spôsobom. Taktiež na prvom pojednávaní nebola v konaní uplatnená sudcovská koncentrácia, pričom súd poukázal na skutočnosť, že jej uplatnenie sudcom je možnosťou, nie povinnosťou sudcu a je na rozhodnutí sudcu, kedy a či k uplatneniu sudcovskej koncentrácie pristúpi.

12. Súd prvej inštancie pri posúdení vydržacej doby vychádzal z toho, že H. K., nar. XX.XX.XXXX, bol zapísaný ako vlastník predmetného pozemku parc. č. XXX pre k. ú. G. ako podielový spoluvlastník v podiele 1/2 dňa 04.07.2006 na základe dedičských rozhodnutí po svojich rodičoch - H. K. (G.) a E. K., L. K. (D XXXX/XX). Následne predmetný pozemok nadobudol dedením R. K., nar. XX.XX.XXXX a jeho vlastnícke právo bolo zapísané na základe Osvedčenia o dedičstve XXX XXXX/XXXX zo dňa 14.05.2008 v podiele 1/2 ku dňu 16.01.2009. R. K. daroval svoj podiel A. N., nar. XX.XX.XXXX Darovacou zmluvou zo dňa 06.12.2010, vklad vlastníckeho práva bol povolený ku dňu 21.01.2011. Následne podiel 1/4 nadobudol žalovaný na základe kúpnej zmluvy zo dňa 05.11.2018 od A. N. a podiel 1/4 od A. N. na základe kúpnej zmluvy zo dňa 10.01.2020. Na základe uvedeného dospel súd prvej inštancie k záveru, že čo sa týka podielu 1/2 k pozemku parc. č. XXX pre k. ú. G., bola splnená podmienka vydržacej doby minimálne od roku 2006, keď sa jeho vlastníkom stal H. K., nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol dobromyseľný v tom, že nadobudol 1/2 k tomuto pozemku na základe dedenia a od tohto času neboli ani jeho právní nástupcovia rušení v držbe do roku 2019. Pri posúdení vydržacej doby druhej polovice podielu k pozemku parc. č. XXX pre k. ú. G., súd prvej inštancie vychádzal zo skutočnosti, že A. G., nar. XX.XX.XXXX, nadobudla podiel 1/2 k parc. č. XXX (ktorá bola aj vymenovaná v predmetnom dedičskom rozhodnutí) dedením na základe rozhodnutia Štátneho notárstva v Trenčíne sp. zn. XX XXXX/XX zo dňa 13.10.1989, ktoré bolo zapísané do katastra nehnuteľností dňa 30.10.1989. Následne bolo A. G. osvedčením o vlastníckom práve - Notárskou zápisnicou N XXX/XX, Nz XXX/XX zo dňa 05.12.1997 potvrdené vydržanie podielu 1/4 k pozemku parc. č. XXX pre k. ú. G., ktorú skutočnosť považoval súd za potvrdenie vlastníctva podielu 1/4 k predmetnému pozemku, ktorý síce nadobudla na základe uvedeného dedičského rozhodnutia, avšak išlo o podiel po M. B. v 1/4, ktorý prešiel do dedičstva na základe vyporiadaného BSM, a to z dôvodu právnej istoty. Následne A. G. predala svoj spoluvlastnícky podiel v celosti podielu 1/2 k pozemku parc. č. XXX pre k. ú. G. žalovanému na základe kúpnej zmluvy zo dňa 05.02.2014. Vklad vlastníckeho práva žalovaného v podiele 1/2 vykonaný ku dňu 06.03.2014. Na základe uvedeného dospel súd prvej inštancie k záveru, že čo sa týka podielu 1/2 k pozemku parc. č. XXX pre k. ú. G., bola splnená podmienka vydržacej doby minimálne od roku 1989, keď sa jej vlastníkom stala A. G., nar. XX.XX.XXXX, ktorá bola dobromyseľná v tom, že nadobudla 1/2 k tomuto pozemku na základe dedenia a od tohto času nebola ani žalovaný nebol rušený v držbe do roku 2019.

13. Vychádzajúc zo všetkých vyššie uvedených skutočností dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba žalobcu je nedôvodná aj v časti o určenie vlastníckeho práva. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 CSP a žalovanému ako strane sporu, ktorá mala vo veci plný úspech, priznal náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie a bránenie práva v rozsahu 100 % proti žalobcovi ako strane sporu, ktorá vo veci úspech nemala.

14. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP. Poukázal na bod 58 napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie mal zasiahnuť do jeho práva na spravodlivý súdny proces a do ústavného práva na súdnu ochranu. Súd zamietol žalobu z dôvodu, že na strane žalobcu nevystupovali všetci potenciálni dedičia. Otázka vecnej legitímácie však nebola namietaná, nebola teda sporná medzi stranami sporu, a z postupu

súdu ani nič nenasvedčovalo, že práve toto by malo byť kľúčovým východiskom pre jeho rozhodnutie. K časti rozhodnutia, v ktorej sa súd zaoberal vecnou legitimitáciou strán sporu uviedol, že nie je potrebné, aby žaloba, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, podávali všetci do úvahy pripadajúci dedičia, pretože ustálenie okruhu dedičov nepatrí do povinností toho, kto chce podať žalobu, ale je to úlohou dedičského súdu, resp. notára. Rovnako tak nie je možné požadovať od žalobcu, aby nútil k pripojeniu sa k žalobe tretie osoby. Alebo v opačnom prípade, že by nemohol podať žalobu, ak by čo i len jeden z potenciálnych dedičov takúto žalobu nechcel iniciovať. Nejde pritom o spornú záležitosť, pretože v rozhodovacej praxi je to vyriešené, pričom poukázal na rozsudok Nejvyššího soudu České republiky, sp. zn. 28 Cdo 2375/2012.

15. Pokiaľ ide o vykonané dokazovanie, žalobca uviedol, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Zastával názor, že nie je pravdou, že odvodzoval svoje tvrdenia výlučne od odpovede Okresného úradu Trenčín (bod 60 rozhodnutia). Podľa žalobcu sa súd prvej inštancie mylil, ak uviedol, že nebolo vyjadrené sa k listinám, ktoré súd zabezpečil na podnet žalobcu. Na jeho argumentáciu však bolo pozabudnuté, keď nebola daná odpoveď na všetky zásadné tvrdenia, ktoré sú obsahom spisu. Žalobca sa nestotožnil ani s časťou rozhodnutia, v ktorej súd prvej inštancie rozoberal vydržanie žalovaného (resp. jeho právnych predchodcov), ktorého aplikácia vôbec neprípadá do úvahy. Žalovaný (resp. jeho právni predchodcovia) nadobúdali vlastnícke právo inými spôsobmi. Uviedol, že vlastníctvo nie je možné odvodzovať na základe viacerých právnych titulov s tým, že ak nevyjde jeden, tak je v zálohe druhý. Za nepresvedčivú označil úvahu o princípe všeobecnej spravodlivosti a o tom, že väčšie riziko by mal viesť nedbalý vlastník (bod 61 rozhodnutia). Záverom poukázal na bod 59 rozhodnutia, pričom konštatoval, že súdom uvedená časť príspevku z Bulletinu slovenskej advokácie sa nevzťahuje na právny a skutkový stav v prejednávanej veci. Na základe uvedených skutočností žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil alebo zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

16. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Námietky žalobcu týkajúce sa porušenia jeho ústavného práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces zamietnutím časti žaloby o určenie vlastníckeho práva do dedičstva z dôvodu nedostatku jeho vecnej legitímácie považoval za nedôvodné. V tejto súvislosti poukázal na bod 58 odôvodnenia rozsudku, kde podľa jeho názoru súd dostatočne zrozumiteľne uviedol, že jednou zo základných podmienok konania je otázka vecnej legitímácie strán sporu. V predmetnej veci sám žalobca oznámil súdu na jeho výzvu, že nie je jediným dedičom po poručiteľovi E. B., ale žijúcimi dedičmi sú aj A. B. a O. B.. Napriek takémuto oznámeniu označil žalobca ako stranu sporu z okruhu potenciálnych dedičov jedine sám seba. Už len z tohto dôvodu sa nemôže jednať o prekvapivé rozhodnutie pre žalobcu z dôvodu nedostatku jeho predchádzajúcej informovanosti a s dôsledkom jeho porušenia práva na spravodlivý proces. Žalovaný poukázal na to, že žalobca pri svojej argumentácii ohľadne okruhu účastníkov konania opomenul uviesť iné rozhodnutia súdov pre predmetný spor jednoznačne záväznejšie, a to uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III.ÚS 93/2019 a v ňom citované rozhodnutia súdov. Z týchto rozhodnutí vyplýva, že účastníkmi konania musia byť všetci do úvahy prichádzajúci dedičia, pretože rozhodnutie o danej veci sa vzťahuje na každého z nich. K námietkam žalobcu ohľadom nedostatočného dokazovania a použitej literatúry žalovaný uviedol, že tieto neobsahujú žiadne také tvrdenia, ktoré by bolo možné považovať za skutočné odvolacie dôvody, ktorými by sa mal odvolací súd podrobnejšie zaoberať. Žalovaný mal za to, že súd prvej inštancie sa v dostatočnom rozsahu zaoberal skutkovými tvrdeniami žalobcu ako aj obranou žalovaného, tieto správne vyhodnotil a dostatočne presvedčivo v rozhodnutí odôvodnil.

17. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP.

18. Žalobca sa podanou žalobou domáhal dvoch samostatných nárokov, a to jednak určenia, že jeho právny predchodca E. B., zomr. XXXX bol ku dňu smrti podielovým spoluvlastníkom sporného pozemku CKN parc. č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 514 m² vedenom na liste vlastníctva č. XXX pre k. ú. G. (ďalej aj sporný pozemok), ako aj určenia, že on sám je podielovým spoluvlastníkom tejto nehnuteľnosti. Ide o dva samostatné nároky, pri ktorých súd prvej inštancie jednotlivo skúmal jednak aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu, resp. existenciu naliehavého právneho záujmu na takomto určení.

19. V časti určenia spoluvlastníckeho práva právneho predchodcu žalobcu E. B., súd prvej inštancie žalobe nevyhovel z procesných dôvodov, keď v tejto časti konania neboli účastníkmi všetci dedičia po zomrelom E. B.. Žalobca v odvolaní uviedol, že účastníctvo nikto v konaní namietal a súčasne mal za to, že takúto požiadavku na okruh účastníkov mal súdu prvej inštancie vyjadriť v rámci predbežného právneho posúdenia. Okrem toho spochybnil aj vecnú správnosť tohto záveru, a to s poukazom na rozsudok Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 28Cdo 2375/2012, v ktorom je vyjadrený opačný záver, teda, že na podanie takejto žaloby je oprávnený ktorýkoľvek z potencionálnych dedičov samostatne.

20. K uvedenému odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie musí z úradnej povinnosti skúmať otázku aktívnej a pasívnej legitímácie účastníkov ako procesnú podmienku konania. Záver súdu prvej inštancie ohľadne okruhu účastníkov v konaní o určenie vlastníckeho práva právneho predchodcu žalobcu ku dňu jeho smrti vyplýva z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Uvedený záver ohľadne účastníctva bol podrobený aj kontrole Ústavným súdom Slovenskej republiky s tým, že v uznesení sp. zn. III ÚS 93/2019 zo dňa 05.11.2019 tento súd uzavrel, že „v spore o určenie predmetu dedičstva sú dedičia v čase smrti poručiteľa oprávnení voči iným osobám spoločne a nerozdielne, majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov. Účastníkmi konania musia byť všetci do úvahy prichádzajúci dedičia, pretože rozhodnutie v danej veci sa vzťahuje na každého z nich.“ V uvedenom rozhodnutí sa Ústavný súd Slovenskej republiky vysporiadal aj s odlišnou rozhodovacou činnosťou Nejvyššího soudu České republiky s tým, že jeho rozhodovacia činnosť nie je pre všeobecné súdy záväzná.

21. V prejednávanej veci nebol dôvod odchyliť sa od vyššie uvedenej ustálenej rozhodovacej praxe. Ako už bolo uvedené vyššie, rozhodovacia činnosť najvyššej súdnej inštancie iného štátu nemá na posúdenie tejto otázky vplyv. Ak žalobca v odvolaní namietal, že nemôže ostatných dedičov nútiť, aby sa k jeho žalobe pripojili, tak odvolací súd poukazuje na to, že žalobca si nesprávne stotožňuje nutnosť ich účastníctva v takomto konaní s tým, že musia vystupovať na strane žalobcov. V prípade, že tieto osoby neprejavia vôľu vystupovať na strane žalobcu, resp. vôľu podať žalobu o takéto určenie, je potrebné, aby vystupovali na strane žalovaných.

22. Odvolacia námietka žalobcu, že mal byť súdom prvej inštancie oboznámený s jeho právnym názorom ohľadne účastníctva, taktiež nie je dôvodná. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie nebol povinný právne zastúpenému žalobcovi oznámiť svoj názor na účastníctvo v konaní, teda to, kto má byť účastníkom konania. Takéto predbežné posúdenie, by vo svojej podstate predstavovalo neprípustné poučenie strane konania, keďže jeho obsahom by v skutočnosti bolo oznámenie o tom, voči komu si má uplatňovať svoje právo v konaní pred súdom. Takýto postup by predstavoval neprípustné zvýhodnenie strany sporu, ktorej by bolo takéto oznámenie (de facto poučenie), poskytnuté. V konečnom dôsledku zamietnutie žaloby z procesných dôvodov žalobcovi neznemožňuje uplatniť si toto právo znova, a nie je prekážkou pre opätovné podanie žaloby v tejto veci.

23. Odvolací súd poukazuje na to, že k rovnakým záverom dospel aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 4Cdo/144/2022 zo dňa 23.08.2023, keď uzavrel, že „...v súdnej veci sa o takýto prípad nejedná, pretože súd by dával poučenie o tzv. vecnej legitímácii, t. j. o tom, kto má byť podľa hmotného práva účastníkom konania a nie poučenie o procesných právach a povinnostiach účastníkov. Poučenie žalobcu v tomto zmysle by presahovalo poučovaciu povinnosť súdu podľa § 160 CSP, čo je tiež v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania.“ Najvyšší súd ďalej poukázal na rozhodnutie z 27. októbra 2010 sp. zn. 4Cdo/120/2009, v ktorom bolo konštatované, že „nesprávne určenie okruhu účastníkov v sporovom konaní nemôže súd odstrániť z úradnej povinnosti a nemôže o tomto nedostatku žalobcu poučiť v zmysle § 160 CSP (§ 5 O. s. p). Takýmto postupom súd neodníme žalobcovi možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f) O. s. p., § 420 písm. f) CSP), pretože by išlo o poučenie o tzv. vecnej legitímácii, t. j. o tom, kto má byť podľa hmotného práva účastníkom konania a nie o poučenie o procesných právach a povinnostiach účastníkov.“

24. Aj z vyššie uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že nesprávne určenie okruhu účastníkov v sporovom konaní nemôže súd odstrániť ex offo. S poukazom na uvedené, nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie akýmkoľvek spôsobom (či už v rámci predbežného posúdenia veci, podania poučenia alebo odstránenia väd podania) riešiť skutočnosť, že účastníkmi konania nie sú všetci dedičia po zomrelom E. B.. Ako už bolo uvedené vyššie, zamietnutie

žaloby z tohto procesného dôvodu, nepredstavuje prekážku veci rozhodnutej a žalobca môže takúto žalobu podať znova.

25. Pokiaľ ide o ďalšiu právnu vec o určenie spoluvlastníckeho práva žalobcu k spornému pozemku, tak v prvom rade je potrebné uviesť, že pre úspech v konaní bolo potrebné, aby žalobca riadne preukázal svoje spoluvlastnícke právo. To znamená, že musel jednak splniť povinnosť tvrdenia a následne takéto tvrdenia aj preukázať. Nepostačuje, aby bolo vlastnícke právo žalovaného, ktorý je vedený v katastri nehnuteľností ako výlučný vlastník spornej nehnuteľnosti spochybnené alebo vyvrátené. Eventuálne preukázanie, že žalovaný nie je vlastníkom totiž neznamená, že ním je práve žalobca. Bolo teda na žalobcov, aby preukázal svoje právo, ktoré tvrdí, že mu patrí.

26. Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie mu v odstavci 60 vyčítal, že sa nevyjadril k listinám - rozhodnutiam, ktoré boli uvedené ako tituly nadobudnutia na predložených listoch vlastníctva, a ktoré listiny súd v rámci dokazovania zabezpečil. Súd mal za to, že sa k týmto listinám konkrétne nevyjadril, svoje skutkové tvrdenie, že mal byť pri zápise do katastra nehnuteľností opomenutý, neoprel o tieto zabezpečené listinné dôkazy a svoje právo odvodzoval len od odpovede Okresného úradu zo dňa 16.05.2019, ktorá však nemôže byť kľúčová z dôvodu, že pracovníci úradu nepreskúmali celú materiu, týkajúcu sa histórie zápisov do katastra nehnuteľností. Záverom súd skonštatoval, že žalobca neuniesol svoje dôkazné bremeno.

27. V podanom odvolaní žalobca tvrdil, že sa k týmto listinám, ktoré súd zabezpečil na jeho podnet, vyjadril. Naopak, na túto jeho argumentáciu nebola daná súdom prvej inštancie žiadna odpoveď. Zdôraznil, že stále poukazoval na to, kde sa stala chyba. Súčasne vyjadril záver, že práve vyjadrenie Okresného úradu, katastrálneho odboru zo dňa 16.05.2019 má pre posúdenie veci zásadný význam. V odstavci 11 odvolania následne uviedol, že uvedené sa týka aj pasáže, v ktorej súd prvej inštancie rozoberá vydržanie žalovaného (resp. jeho právnych predchodcov). Uviedol, že vlastníctvo nie je možné odvodzovať od viacerých právnych titulov s tým, že ak nevyjde jeden, tak je v zálohe druhý.

28. Odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že je viazaný uplatnenými odvolacími dôvodmi a nie je oprávnený preskúmať rozhodnutie súdu prvej inštancie mimo takto uplatnených odvolacích námietok, ani za odvolateľa vyhľadávať pochybenia súdu prvej inštancie. Žalobca v odvolaní namietal, že sa vyjadroval k jednotlivým dôkazom a s jeho argumentáciou sa súd nevysporiadal. Svoju argumentáciu zo základného konania však nezopakoval, nakoľko to nepovažoval za potrebné a odkázal na obsah súdneho spisu.

29. Z obsahu súdneho spisu bolo zistené, že v podanej žalobe, ako aj vo svojich vyjadreniach pred súdom prvej inštancie, žalobca opakovane opieral svoje právo predovšetkým o listinný dôkaz, ktorým je odpoveď Okresného úradu, katastrálneho odboru zo dňa 16.05.2019. Vo vyjadrení zo dňa 20.09.2019 (čl. 45) uviedol, že nenamietá neplatnosť nadobúdacích zmlúv, ale domáha sa svojho vlastníckeho práva bez ohľadu na právny dôvod nadobudnutia vlastníctva žalovanými. Neskôr uplatnil všeobecnú námietku nedostatku dobromyseľnosti, ktorú však ani na výzvu právneho zástupcu žalovaného na nariadenom pojednávaní neupresnil a následne len opakovane uviedol, že vlastníctvo nie je možné odvodzovať z viacerých právnych titulov. Argumenty žalobcu tak zostali vo všeobecnej rovine, nebolo zistené, že by uplatnil pred súdom konkrétnu skutkovú a právnu argumentáciu k jednotlivým listinným dôkazom, ktoré súd v rámci realizácie dokazovania vyžiadal z katastra nehnuteľností. Odvolací súd má zhodne so súdom prvej inštancie za to, že svoje právo v podstate opieral len o list z Okresného úradu, katastrálneho odboru.

30. Naopak, súd prvej inštancie sa riadne a podrobne vysporiadal so všetkými dôkazmi, uviedol, aké zistenia z nich vyplynuli, uviedol zistený skutkový stav a vec následne právne posúdil, pričom dal odpoveď na všetky zásadné (aj keď všeobecné) tvrdenia žalobcu. Ako bolo uvedené vyššie, žalobca spochybňoval nadobudnutie spoluvlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcov len všeobecnými námietkami, na ktoré všeobecne reagoval aj súd prvej inštancie. Jasne a zrozumiteľne žalovanému vysvetlil podstatu vydržania a ako aj to, že k vydržaniu môže viesť aj uzavretie neplatnej zmluvy (reakcia na námietku, že vlastníctvo nie je možné odvodzovať od viacerých právnych titulov). Vysporiadal sa aj s konkrétnymi podmienkami vydržania pri jednotlivých právnych predchodcoch žalovaného. Keďže táto námietka nebola uplatnená dostatočne určito, tak ani súd na

ňu nemohol reagovať konkrétnejšie. Nie je vecou súdu, aby za žalobcu vyhľadával dôvody, pre ktoré nemali právni predchodcovia žalovaného nadobudnúť vlastnícke právo k spornému pozemku.

31. Súd prvej inštancie taktiež v odstavci 60 rozsudku jasne a zrozumiteľne vyjadril svoj právny názor, prečo nemôže byť list – Odpoveď Okresného úradu, katastrálneho odboru zo dňa 16.05.2019 pre posúdenie veci kľúčovým dôkazom. Na tieto konkrétne dôvody žalobca v odvolaní nereagoval konkrétnou argumentáciou, ale zdôraznil, že „práve okresný úrad ho svojim postupom vystavil tejto situácii, a preto musí byť jeho stanovisko vnímané ako zásadné, pretože má prehľad o celom procese“.

32. K uvedenému odvolací súd uvádza, že sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že uvedená odpoveď nemôže byť kľúčovým dôkazom, ktorý by postačil pre vyhovieť žalobe. Na podporu tohto záveru odvolací súd poukazuje na text tohto listinného dôkazu, konkrétne na jeho záver, v ktorom je uvedené, že „od zápisu listiny R XXX/XX došlo k právnym zmenám a katastrálny odbor Okresného úradu Trenčín nie je kompetentný rozhodovať o vlastníctve.“ Žalobca bol správnym orgánom odkázaný na súd, resp. na dohodu. Uvedeným okresným úradom jasne vyslovil záver, že aj keď podľa jeho názoru malo prísť ku chybe a opomenutiu, tak medzičasom došlo k právnym zmenám, a preto takéto opomenutie zápisu samé o sebe neznamena, že ten, kto je v súčasnosti zapísaný v katastri nehnuteľností, nie je vlastníkom sporného pozemku. Uvedené opomenutie by totiž samé o sebe nevyučovalo, že následne iná osoba nadobudla v súlade so zákonom vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti. V tejto súvislosti odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie poukazuje na to, že žalobca sa zjavne k pozemku nesprával ako vlastník, čo sa prejavilo aj tým, že v roku 2010 inicioval súdne konanie, v ktorom súd v jeho prospech zriadil právo vecného bremena prechodu a prejazdu cez sporný pozemok. V tomto konaní súd vychádzal zo zápisu v katastri nehnuteľností, ako aj z tvrdenia samotného žalobcu, že nemá vlastnícke právo k pozemku parc. č. XXX v k. ú G.. Je zjavné, že žalobca v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod spisovou značkou 27C/370/2010 deklaroval, že vlastnícke právo právnych predchodcov žalovaného rešpektuje a nespochybňuje.

33. Uvedený list – odpoveď zo dňa 16.05.2019 môže preukazovať len, to, že v minulosti eventuálne mohlo prísť k opomenutiu osôb pri zápise vlastníckeho, resp. spoluvlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Vo veci určenia vlastníckeho práva súdnym rozhodnutím sa však deklaruje stav ku dňu rozhodnutia súdu. Uvedené opomenutie z minulosti automaticky neznamena, že ku dňu rozhodnutia súdu je žalobca spoluvlastníkom pozemku parc. č. XXX v k. ú G.. Ak teda súd prvej inštancie uviedol, že žalobca svoje právo odvodzoval len z tohto listu, čo nie je postačujúce, tak tento záver je správny.

34. Okrem toho súd prvej inštancie mal za to, že v prejednávanej veci v skutočnosti k opomenutiu pri zápise do katastra nehnuteľností ani nedošlo, keď po rozsiahlom dokazovaní urobil rôzne skutkové a právne závery, napríklad ohľadne rodinnej deľby spoločného dvora (terajšej CKN parc. č. XXX) medzi dvoma vetvami rodiny. Tieto skutkové a právne závery súdu prvej inštancie žalobca v odvolacom konaní nevyvracal konkrétnymi tvrdeniami a reagoval na ne len odkazom list - odpoveď okresného úradu. Ako už bolo uvedené vyššie, tento list hovorí len o prípadnej technickej chybe pri zápise listín do katastra nehnuteľností a nemá žiadnu vypovedaciu hodnotu k záverom súdu ohľadne reálnej deľby pozemku, vydržaní vlastníckeho práva a podobne. Uvedený list sám o sebe nemôže byť jediným dôkazom existencie vlastníckeho práva žalobcu ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie. Žalobca v podanom odvolaní kvalifikovaným spôsobom nevyvracal jednotlivé skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, ktoré sú podrobne uvedené v odôvodnení odvolaním napadnutého rozhodnutia, a preto sa k nim nebude vyjadrovať ani odvolací súd.

35. Rovnako konštatovanie žalobcu o príhodnosti použitia odkazu na článok z Bulletinu slovenskej advokácie o problematike spoločných dvorov v odôvodnení rozsudku, nepredstavuje odvolaciu námietku, ktorá je spôsobilá žalobcovi priniesť úspech v odvolacom konaní.

36. V neposlednom rade žalobca v podanom odvolaní konštatoval, že úvaha súdu o všeobecnej spravodlivosti a nedbalom vlastníkovi pôsobí nepresvedčivo, najmä s poukazom na to, že je ťažké si predstaviť niečo spravodlivejšie ako navrátenie vlastníctva rodu B., ktorí neboli nedbalí, ale o vlastníctvo prišli chybou štátu. Ako už bolo uvedené vyššie, súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol svoje skutkové a právne závery a dospel k záveru, že v skutočnosti nedošlo k tvrdenému opomenutiu. Vysvetlil pritom aj prečo a z akých dôvodov, na čo však žalobca v podanom odvolaní

nereagoval konkrétnymi námietkami. Závery uvedené v odstavci 61 rozsudku platia pre prípad, že by nedošlo k reálnej deľbe pozemku, ktorú mal súd za preukázanú, a ktorú žalobca v odvolacom konaní kvalifikovaným spôsobom nespochybnil. Taktiež opakovaná námietka žalobcu, že vlastníctvo nie je možné odvodzovať na základe viacerých právnych titulov, nie je dostatočne určitá, a preto odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie (odstavec 62,63) konštatuje, že aj v prípade neplatnosti scudzovacieho právneho úkonu je v závislosti na konkrétnych okolnostiach tej-ktorej veci, možno nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním.

37. Na základe uvedených záverov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

38. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol žalovaný úspešný, a preto mu patrí nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov odvolacieho konania je žalobca povinný zaplatiť žalovanému v sume, aká bude určená rozhodnutím súdu prvej inštancie.

39. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa /§ 419 CSP/ v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy /§ 427 ods. 1 CSP/.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom /§ 429 ods. 1 CSP/.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/ /§ 428 CSP/.